"Ik geloof dat iedereen die Zuid Afrika lief heeft, in eere verplicht is te moeten bijdragen wat hij kan om het vraagstuk op te lossen."

(Uittreksel uit de Toespraak van Lord Selborne op 28 Februari 1909 gehouden, over de Inboorlingen Kwestie.)

EEN ANTWOORD OP :: :: LORD SELBORNE'S VRAGEN,

Aantoonende de dringende noodzakelijkheid van een Nationale Naturellen Opbouwende Politiek, en Denkbeelden waarop dezelve kan gegrond worden.

DE BIJDRAGE VAN H. E. V. PICKSTONE.

Exemplaren in het Engelsch of Hollandsch zijn gratis en postvrij te verkrijgen op aanvrage bij de Cape Times Ltd., Klein Handel Departement, St. George's Straat.

KAAPSTAD:
CAPE TIMES BEPERKT.
1909.

"Ik geloof dat iedereen die Zuid Afrika lief heeft, in eere verplicht is te moeten bijdragen wat hij kan om het vraagstuk op te lossen."

(Uittreksel uit de Toespraak van Lord Selborne op 28 Februari 1909 gehouden, over de Inboorlingen Kwestie.)

EEN ANTWOORD OP :: :: LORD SELBORNE'S VRAGEN,

Aantoonende de dringende noodzakelijkheid van een Nationale Naturellen Opbouwende Politiek, en Denkbeelden waarop dezelve kan gegrond worden.

DE BIJDRAGE VAN H. E. V. PICKSTONE.

Exemplaren in het Engelsch of Hollandsch zijn gratis en postvrij te verkrijgen op aanvrage bij de Cape Times Ltd., Klein Handel Departement, St. George's Straat.

KAAPSTAD :
CAPE TIMES BEPERKT.
1909.

VOORWOORD.

Het bleek onmogelik voor den schrijver om anders te doen dan de volgende aanteekeningen en denkbeelden daaromtrent in den eersten persoon te schrijven.

Er is echter geen verlangen om dogmatisch te zijn. De kwestie is eene veel te groote voor iemand om dogmatisch over te zijn. Iedere Zuid Afrikaan moet duidelik begrijpen dat er slechts drie mogelijk politieken zijn voor de komende geslachten. (1) Ineensmelting. (2) Afzondering met bedwang. (3) Afzondering met opbouwing. Indien de schrijver Zuid Afrikaanse gedachten kan leiden langs de wegen van laatstgenoemde politiek, welke hij de eenigst mogelike beschouwt als een Nationale politiek voor onze toekomst, zal hij voelen dat zijn studie van de kwestie van groote waarde is geweest voor dit land.

INLEIDING.

Van de mannen die vóór ons zijn heengegaan, hetzij om in de Geschiedenis voort te leven, of om rustig in vergetelheid te liggen, hadden weinigen, zeer weinigen, het grote voorrecht, en de grote gelegenheid, die wij Zuid-Afrikaners tans hebben, om het mensdom een weldaad te bewijzen, die 't tot blijvend voordeel zal strekken.

Heden staan wij de geboorte van een Volk aan te zien en te bestieren—een Volk dat zonder twijfel in de wereldgeschiedenis zal leven, en ik zal zeggen een Volk waarop in de toekomst een gewichtig deel van de last der wereldheerschappij zal rusten.

Laat elkeen van ons dan de brede positie beschouwen, zoals die zich aan ons openbaart. Mij komt het aldus voor:—

(1) Wij hebben vóór ons een rein blad papier, waarop wij schrijven kunnen wat we willen, dat wil zeggen, wij hebben het onwaardeerbare voorrecht van onder de Britse Constitutie te leven. Een voorrecht dat misschien in dit land noch ten volle erkend noch terecht verstaan wordt. Deze Constitutie is het meest rekbare instrument dat de wereld tonen kan ten opzichte van de regeringskunst. Ze berust geheel en al op de wil van het volk; en ik wil met gerustheid zeggen, dat de wil van het Britse volk, als er na rijp beraad uitdrukking aan gegeven wordt, tot een besluit zal komen, dat gelijke en billike rechten tegenover allen ten grondslag zal hebben. Onze vlag is ons een zinnebeeld daarvan—en daarzonder is een ijdel symbool van geen waarde hoegenaamd—en de eer en ontzag waarmee ze heden door de ganse wereld bejegend wordt is het noodwendig gevolg van de geest van billikheid, die een kenmerk is van het Britse Volk, als het rustig, zoals 't gewoon is, de grote moeilikheden overweegt, die zich herhaaldelik voordoen in 't dragen van de lasten, die 't vrijwillig of onwillekeurig door heel de wereld op zich genomen heeft.

(2) Op ons bewoners in Afrika rust de taak—een last, die wij geërfd hebben van die dappere, vastberadene lieden, de oude Hollanders, Fransen en Britten, die zich alhier vestigden, en inderdaad de ijverige mannen van alle andere Europese volkeren, die later in-

kwamen—om namelik een problema, beschouwd als het grootste vraagstuk dat tans vóór de wereld gesteld wordt, uit te werken. 't Is het vraagstuk over de betrekkelike positie die de blanke en de zwarte man in de Demokratie van de toekomst bekleden zal. Wij mogen trachten om de verantwoordelikheid te ontwijken van al ons verstand op dit grote vraagstuk te concentreren, maar het zal zich onvermijdelik en onophoudelik met steeds toenemende kracht, aan onze aandacht opdringen, en wij zullen vroeger of later erover moeten beslissen. De standvastigheid en vastberadenheid van de verscheidene nationaliteiten, die dit land bewonen, maken dit een ontwijfelbaar feit.

De mens is—de bekwaamste en beste van ons is—onvermijdelik het produkt van zijn omgeving; en de eerste vraag die zich aanhoudend aan mij voordoet, is deze: is de omgeving van de hedendaagse Zuid-Afrikaner over 't algemeen—dat wil zeggen, van de stemgerechtigde Afrikaner—van zulk een aard geweest, dat hij in staat is om over deze grote kwestie een gezond denkbeeld te vormen, dat gelijk zal staan met de hedendaagsche denkbeelden van de blanke wereld? Ik vrees dat dit het geval niet is.

Er zijn twee grondpunten, waarop onze toekomst rust. Wat het ene betreft stemmen we allen overeen, welke nationaliteit wij ook toebehoren: *Zuid Afrika moet het land van de blanke man zijn.* Over het andere—de toekomstige positie van de blanken en de gekleurden, een punt dat klaarblijkelik van oneindig belang is voor het verkrijgen van de eerste voorwaarde—lopen onze beschouwingen ver uiteen. Er is de man—en er zijn in Afrika zulke mannen van grote bekwaamheid en persoonlike oprechtheid—die met opzet een politiek van vernietiging der gekleurden zou willen volgen, dan de man die hoegenaamd geen onderscheiding wegens kleur wil maken. Er zijn onder ons velen van grote begaafdheid die deze mening toegedaan zijn. Het vraagstuk dat vóór ons ligt is om deze wijduiteenlopende beschouwingen te verzoenen en te verenigen in een politiek die dit land voor de blanke man zal verzekeren, en tegelijk aan de gekleurden een redelike en billike kans zal geven om lieverlee in beschaving vooruit te gaan, naar mate de bekwaamheid van elke individu deze vooruitgang mogelik maakt.

Aan de oplossing van dit vraagstuk heb ik gewijd, vijftien jaar lang, een groot deel van mijn vrije uren, en al het verstand dat God mij gegeven heeft; en ik voel dat de tijd gekomen is, dat het een plicht is, die ik aan mijn land verschuldigd ben, om mijn gevolgtrekkingen op te tekenen.

Ik wens dat hetgeen hier gezegd wordt alle gewicht mag hebben waarop 't met redelikheid aanspraak durft maken; en uw lezers zullen mij dus verschonen, als ik hier zeg welke mijn kwalificaties zijn voor het uitspreken van een opinie over dit wereldproblema.

Ik zal ze rangschikken in de volgorde waarin ze zich in mijn gedachten opwerpen.

(1) Een innige liefde voor, en een diep gevoel van dankbaarheid aan Zuid Afrika, en Zuid-Afrikaners van welke nationaliteit ook, die mij gegeven hebben al wat ik bezit.

(2) De werking van de wet van overerving. Mijn vader was—eer ik geboren was—een groot grond- en slaafbezitter in de staat Georgia voor de Burgeroorlog. Hij was één van die gevorderde Britse grondeigenaars die op hun plaatsen private scholen voor de opvoeding van de slavenkinderen oprichtten. Ook was hij vele maanden in Amerika gedurende de laatste periode van de Burgeroorlog, toen de groote kwestie van de slaaf en zijn toekomst de gedachten van allen bezighield.

(3) Een nauwe omgang, tien jaar lang, met wijlen de heer Rhodes. De ontwerper van dat beroemde gezegde, "Gelijke rechten voor elke beschaafde man ten zuiden van de Zambesi." Het was niet alleen een nauwe persoonlike omgang, maar ik was de ene verantwoordelike man, aan wie de uitvoering van zijn omvangrijke ontwikkelingswerken op het gebied der landbouw toevertrouwd was, alsook zijn arbeidsontwerpen en politieke plannen, die in verband daarmee stonden.

Hij was een meedogenloze meester, en ik werd reeds vroeg gedwongen om gedurig mijn aandacht te wijden aan de ekonomiese oplossing van de arbeidsmoeielikheden die mij en alle boeren, maar op kleineren schaal, in de weg stonden. Wat die moeielikheden waren kan men zien uit het volgende uittreksel uit een "Ons Land" van die tijd (1897), waarin de redenen aangegeven worden, waarom boeren hun plaatsen verkocht hadden:—

> "De moeielikheden van de arbeidskwestie, niet alleen de schaarschheid van arbeiders, maar de toenemende onvertrouwbaarheid van arbeiders op boerplaatsen, maken het boeren tans een gedurige bron van ergernis, zorg en onrust voor de Boer."

Vandaag zijn de toestanden bijna dezelfde; denk bij voorbeeld aan de herhaalde besprekingen van de arbeidskwestie in talrijke Boerengenootschappen.

Deze nauwe omgang, en de standpunt, die de vrienden van Mnr. Rhodes binnen zowel als buiten de Konventie innemen, doen mij denken dat ik misschien beter dan enig ander in staat ben om eenvoudig en duidelik uit te leggen wat Mnr. Rhodes eigenlik bedoelde in zijn bekende gezegde, een gezegde dat in onze geschiedenis leven zal, en dat—ik twijfel er in 't geheel niet aan—tenlaatste toch de toekomstige politiek van dit land zal zijn, meer of min in de richting van mijn verklaring, wat ook op 't ogenblik de beschouwingen van de voorname staatsmannen der verschillende Kolonies mogen zijn. Mijn beschouwing over dit punt wordt door feiten gestaafd. Het was een innige wens van Mnr. Rhodes dat ik levenslang het beheer zou hebben over een ontwikkelingsschema in de landbouw, dat verreweg het grootste en voornaamste in Zuid Afrika zou geweest zijn, met vertakkingen en in de Oostelike en in de Westelike Province. Dr. Jameson weet van dit alles, en zal zich wel herinneren wat Mnr. Rhodes eens in zijn tegenwoordigheid zei voor een groep der voornaamste kapitalisten in Zuid Afrika: "Ik heb Mnr. Pickstone tien jaar lang gekend, en ik ben helemaal bereid om hem levenslang te nemen." En met de oude man boven in de Matopos begraven, weet ik dat hij dankbaar zal zijn voor wat hierna gezegd wordt, hetgeen ik een verplichting acht, die ik aan zijn nagedachtenis verschuldigd ben.

(4) Een nauwe en intieme aanraking in Canada, de Verenige Staten en Zuid Afrika met arbeiders van alle soorten en kleuren, daaronder mannen van alle Europese naties, Chinezen, Japanezen, Koelies, Kaapse jongens, schaapstelers van de Oostelike Provincie, in de bandiettroepen van de Westelike Provincie, Basutos; en in kleine mate Inboorlingen uit de Transvaal.

(5) Een reis van zeven weken, twee jaar geleden, door de Zuidelike Staten van Amerika, met een opzettelik doel ondernomen: (i) Om een inzicht te krijgen in de konstruktive politiek, zo er een bestond, tegenover de Negers; (ii) Om dus te zien, in hoe verre mijn eigen schema van konstruktie tegenover deze mensen in Afrika mogelik en gezond was.

Bijna onbekend stapte ik te New York aan wal, en door meteen de wortel van de zaak aan te pakken werd ik in staat gesteld om bijna al de voorname mannen van beide kanten die zich met de Negerkwestie in de Verenigde Staten bezighielden, daaronder de Neger voormannen, te spreken, en hun opinies grondig te doorzoeken: van de Weled. Heer Hoke Smith, van Georgia, de magtigste blanke Demokraat in het Zuiden,—die zijn vuist op de tafel sloeg en uitriep: "Ik verdedig de zuiverheid van het Kaukasiese ras," tot die dappere, stille, peinzende, zeer ernstige en in alle opzichten brave man, Dr. Frissell, de Principaal van Hampton College, die, tussen twee haakjes, zoeven teruggekeerd was van Washington, waarheen hij gegaan was om President Roosevelt persoonlik te bedanken voor de vriendelike woorden omtrent hem en zijn werk te Hampton gezegd in de laatste toespraak van de President aan het Kongres.

Over het belang, dat men in mijn zending stelde, kan geoordeeld worden naar het feit, dat, nadat ik feitelik elke staat van 't Zuiden, behalve Florida, goed was doorgegaan, ik noordwaarts naar Washington reisde met introdukties aan President Roosevelt en drie leden van zijn Kabinet.

Misschien zal het mijn lezers intereseren om te verstaan wat het standpunt was dat ik innam, vooral als ik de zaak met voorname Negers besprak. Ik was openhartig en rondborstig, en ik zei aan hen: "Ik ben een blanke man, en jullie moeten verstaan dat de blanke man bij mij altijd eerste staat." Ik ontkende enig voornemen om mij als een moralist of menslievende voor te stellen, en ik zei duidelik: "*Ik onderzoek het ekonomiese standpunt, dat voor ons in Afrika van het hoogste belang is.*"

Nadat ik zulk een grote ruimte opgenomen heb met mijn kwalifikaties om een billik gehoor over dit belangrike onderwerp te verwachten, zal ik zeggen dat ik overtuigd ben dat Mnr. Rhodes, zo hij geleefd had, niet zijn goedkeuring zou gehecht hebben aan de Constitutie in zijn geheel, zoals 't voor het Zuid-Afrikaanse volk geplaatst is. Ik gevoel 't, dat het breder zou geweest zijn, en op gezonder en hoogere beginselen gegrond. De vereniging van Zuid Afrika onder de Britse vlag was jaren lang zijn droom, en lag hem zeer na aan 't hart, en het is vreemd dat zijn vrienden niet zijn zegen kunnen afvragen op dat wat bij hem een levenslange hoop was, en het vurigste verlangen van zijn ziel. In welk opzicht, zal men terecht vragen, kon Mnr. Rhodes niet zijn ondersteuning gegeven hebben aan een Constitutie die met algemene goedkeuring in Zuid Afrika ontvangen is, en in Engeland en de andere zelfregerende kolonies veel satisfactie heeft gegeven? Ik zal 't u zeggen. Zo 't hem niet

gelukt was om gedurende de Konventie de leden te bekeren tot het beginsel van een opbouwende politiek tegenover de gekleurden en inboorlingen van dit land—hetgeen ongetwijfeld een tijdlang vóór zijn dood in zijn gedachten was—zou hij erop aangedrongen hebben dat een klausule, die dit in de toekomst mogelik maakte, ingeplaatst moest worden. *Dit is niet gedaan, en daarin ligt, naar het mij schijnt, al het gevaar voor de toekomst van Afrika.*

Als de publieke opinie in ons land nu niet rijp is voor konstruktie, zou het toch wijze staatkunde zijn *om de deur open te houden,* in plaats van die voor altijd te sluiten, en een beteugelende politiek na te volgen: want dit is het beginsel door de Konventie aangenomen, of de leden het inzien of niet. Als lezers dit niet willen gelooven, wacht en zie wat er gebeuren zal.

Volgens een rapport in een uitgave van de "Cape Times" niet lang geleden heeft de Eerste Minister te King William's Town gezegd, dat hij niet beslissen kon, op welke punten toekomstige politieke partijen zich zouden verdelen. Hij zei: "Het mag slechts wezen zij die binnen zijn tegen hen die buiten zijn." Ik kan bijna niet geloven dat hij zo iets zou zeggen. Het bewijst een gebrek aan verbeeldingskracht dat men bij hem schaars mogelik zou denken. Ziet hij, bijvoorbeeld, niet in, dat het vraagstuk van de assimilatie van de stemrecht ongetwijfeld een vraagstuk is dat zekerlik in de onmiddellike toekomst aangepakt zal worden?

Er bestaat voor mij geen twijfel dat elk Lid van de Konventie, voor ze uiteenging, aan de anderen beloofde dat hij zijn uiterste best zou doen om de aanneming van de Konventie in 't geheel te verkrijgen.

Dr. Jameson nam een vroege gelegenheid waar om ze voor zijn Konstituenten in dat centrum van denkende en geleerde mannen, Grahamstown, ter aanneming te leggen. Zijn grote en innemende persoonlikheid verkreeg meteen de aanneming, zekerlik zonder diepe overdenking. Dit was een politiek van haast die elkeen met mij zal instemmen, dat een ongezonde is, het is noodzakelik om aan iedereen een volle kans tot nadenking en bespreking te geven.

Het is tans niet wenselik om een vergelijkende studie te maken van de voornaamste karaktertrekken, wat de staatkunde betreft, van wijlen de Heer Rhodes en Dr. Jameson, op wie zijn mantel terecht gevallen is, de gewone man denkt misschien dat er weinig onderscheid tussen de twee bestaat, terwijl ze feitelik, van een staatkundig oogpunt beschouwd, zeer veel verschillen. Iemand die, zoals ik, de nagedachtenis van de een en de persoonlikheid van de andere hoog eert en waardeert, kan aan beiden recht doen. De staatkunde

van Dr. Jameson is van de "suaviter in modo" soort, die van Mnr. Rhodes was de "fortiter in re." Mnr. Rhodes was, in eenvoudig Nederlands, een vervaardiger en dromer van praktiese dromen; hij zag meteen het wezenlike en noodzakelike, en had standvastigheid genoeg om daaraan vast te klemmen, tot hij 't in de praktiese politiek overgebracht had.

Dr. Jameson bezit deze hoedanigheden niet; zijn bekwaamheid ligt in een buitengewone maat van diplomatie en takt, en zijn wijsheid is van de hoogste rang. Hebben we niet een prachtig en, als ik 't zo mag noemen, edel voorbeeld daarvan gezien sedert de dood van Mnr. Rhodes? Het zal, ik ben er zeker van, altijd tot zijn eer strekken, dat hij gedurende zijn laatste ambtstermijn als Premier steeds ernaar streef, door dik en dun, onder voor- en tegenstand,—en dat met groot sukses,—om de twee grote Zuid-Afrikaanse rassen nauwer te verenigen.

Wij weten de geheimen van de Konventie niet, maar er bestaat geen twijfel dat hij al zijn grote talenten daar met sukses erop toelegde om uiteenlopende opinies tot een verstandhouding te brengen. Is dat, het kompromiseren namelik, altijd gezonde staatkunde? Altijd, zeg ik, behalve wanneer beginselen daaraan opgeofferd worden, zoals hierin gedaan werd. Heeft hij niet, in zijn gretigheid om de rassennoot te kraken vergeten, dat ze beginselen als kern bevat?

Mnr. Rhodes beminde de Hollandse bevolking, maar hij haatte dat wat hij Krugerisme noemde: hij zag dat dit tegen de geest van vrijheid en vooruitgang was. Ziet Dr. Jameson niet, *dat de machinerie voor een nieuwe invoer van Krugerisme*—ik bedoel het woord in de nauwe zin—door de Konventie aangenomen is, en inderdaad met alle bizonderheden in de Koncept Konstitutie ingesloten is?

Ik vertrouw dat men niet meteen tot de gevolgtrekking zal overgaan, dat er hier een zelfgekozen ontdekker is van een of ander snood komplot om opnieuw een algemene politiek van bedwinging in Zuid Afrika in te voeren. Dit ontken ik ten enenmale, maar men ziet toch de mogelikheid daarvan, en men kan zich een paniek voorstellen, waardoor deze mogelikheid een werkelike feit mag worden. Geschiedenis verhaalt vele hiervan.

Had Lincoln geleefd zou hij nooit zijn toestemming gegeven hebben tot de 14de en 15de amendementen in de Amerikaanse Konstitutie, er zou geen behoefte daarvoor geweest zijn. Het was een slecht geregelde, hopeloze partijpolitiek die ze toeliet, en de verschrikkelike gevolgen werpen nog hun schaduw over de Zuidelike Staten.

Laat ons een brede tegenstelling vormen tussen de beschouwingen van de afgevaardigden naar de Konventie. De

meerderheid van de Transvaal, O.R.K. en Nâtal leden was gebonden aan een politiek van bedwinging, want dat is de Transvaal politiek eigenlik, en 't is wezenlik vandaag de Kruger Politiek. De Kaapse leden hadden gedurende de laatste Verkiezing hun woord gegeven om een politiek van gelijke politike rechten voor te staan. De Transvaal politiek is wezenlik slecht, en als men ermee volhoudt zal de langzame maar zekere uitwerking zijn, *het verlagen van de standaard van beschaving en vooruitgang der blanken, vooral het armere deel;* en deze politiek is gans niet nodig om Afrika in de toekomst als het land van de blanke man te verzekeren.

De Kaapse politiek, indien ze door vele geslachten in vrede gevolgd wordt, moet volgens mijn beschouwing eindelik erop uitlopen, dat dit het land van de zwarten wordt; dit echter zal het gemoed van het Zuid Afrikaanse volk nooit toelaten, daarom moet er oorlog komen. Stel u eens voor wat die oorlog betekenen zal. Deze politiek is, buiten het Naturellengebied, wezenlik niets anders dan wat men noemt "De Jamaica Politiek," en diegenen, die de Jamaica Politiek met de meeste zorgvuldigheid hebben bestudeerd, zover ik ze heb kunnen nazien, moeten vrijuit erkennen dat dit in de loop van tijd het noodwendige gevolg in West-Indië zal zijn. Aangezien wij dan vast besloten zijn om Zuid Afrika, wat 't ook koste, het land van de blanke man te maken, ben ik genoodzaakt te staan als een sterke tegenstander van ons tegenwoordig Kaaps stelsel. Ik bedoel hierbij hoegenaamd niet dat dit systeem in het verleden de Kaap Kolonie van geen dienst is geweest. Het is van zeer grote waarde geweest, maar 't heeft zijn tijd uitgediend; wij zoeken vandaag een Nationale Politiek, en als een Nationale Politiek, passend voor onze politieke, sociale en ekonomiese behoeften voor de na ons komende geslachten, is het helemaal ongepast.

Wat is toch eigenlik de hoofdbron van de rijkdom van enig land? Is het niet zijn arbeid? De grote meerderheid van onze arbeiders is zwart en gekleurd, en zo zal het blijven. Onverantwoordelik arbeid is heden, als 't altijd geweest is, de vloek van Afrika, en als wij de rijkdom van het land willen vermeerderen moeten wij een gevoel van verantwoordelikheid in onze arbeiders aankweken. Als praktiese man zeg ik, kan dit plan niet gedaan worden onder een stelsel van beteugeling, en het is ons onmogelik om de ongebruikte schatten van dit land op 't gebied der landbouw te ontwikkelen met de arbeid die we tans hebben.

Wat waren de gedachten van Mnr. Rhodes toen hij zei: "Gelijke rechten voor elke beschaafde man ten Zuiden van de Zambezi?" Hij bedoelde, ik voel 't, dat de woorden

letterlik moesten genomen worden. Hij zei *niet* gelijke politieke rechten. Had hij dit bedoeld, dan zou hij 't gezegd hebben. Bedoelde hij dan gelijke sociale rechten? Zekerlik niet. Wat hij bedoelde was *gelijke elementale rechten*, het recht om te leven en gelukkig te zijn, het recht van vooruitgang, een ieder naar zijn bekwaamheid. Feitelik de politiek die ik voor hem onder de gekleurden ten uitvoer bracht gedurende onze jaren van samenwerking.

Ik zou gaarne melding willen maken van de treffende toespraak van Lord Selborne op de Naturellenkwestie. Het was vol betekenis. Men kan niet anders dan erkennen dat hij, met grote persoonlike opoffering en op de meest opzettelike wijze, de enige gelegenheid waarnam om zijn private en onofficiële beschouwingen over dit belangrike vraagstuk uit te drukken, en elk woord dat hij zei verdient onze ernstige en zorgvuldige aandacht. Met zijn meesterlik overzicht van de toestanden en hun noodwendig gevolg stem ik ten volle overeen, maar mijn beschouwingen omtrent een toekomstige nationale politiek zijn zeer verschillend.

Al mijn overdenkingen, en al dat ik gezien en geleerd heb in Afrika en de Verenigde Staten maken mij dit feit duidelik, dat er slechts eene wijze is van handelen met dit vraagstuk ; en dat is namelik door middel van een *langzame Staatpolitiek van konstruktie, gebouwd op de grondslag van afzondering*.

Het was in de vroegste dagen van mijn verbinding met Mnr. Rhodes dat opbouwing van dit deel der bevolking zich aanhoudend in mijn gedachten drong. Ik zag spoedig dat wij niet kwantiteit, maar wel kwaliteit van arbeid nodig hadden, niet dierlike kracht, maar verstand. Wij kwamen in alles overeen, en in drie jaar tijd vertrouwde hij mij het uitgeven van £50,000 toe in arbeidskonstruktie alleen. Daarop kwam de oorlog, en daar ik een tijdlang pasofficier was in mijn distrikt, werd ik in staat gesteld om het goede gevolg van het passtelsel in werking op onze werkslieden te zien. Dàt bleek vanzelf, beide wat nuchterheid en wat algemeen gedrag betrof, en de statistieken van het politiehof zullen dit zekerlik staven. Kort na de dood van Mnr Rhodes had ik een basis van een konstruktie politiek bereikt die, ik gevoelde 't, gezond en rechtvaardig was tegenover de ganse gekleurde bevolking en de naturellen van Zuid Afrika, en ik nam elke kans waar om de doenlikheid en de behoefte, of andersom, daarvan te beproeven, door zorgvuldig alles na te gaan dat op het onderwerp geschreven werd. Bijna zes jaar geleden ging ik op een van mijn periodieke bezoeken naar Amerika, en ik had besloten om mijn schema voor die grote Neger hervormer, Dr. Booker Washington, te leggen. Ik

verkreeg een introduktie aan hem, en kon 't dus doen. Hij luisterde met veel aandacht en belangstelling, en gaf zijn opinie te kennen in deze woorden: "Het is voor mij een geheel nieuw idee, maar 't schijnt mij een gezonde te zijn." Zijn uitnodiging mij destijds toegereikt, om Tuskegee te bezoeken kon ik geen gebruik van maken.

De volgende gebeurtenis van nationaal belang in Zuid Afrika was de Chinezenarbeid Kwestie. Mijn sterke gevoelens over de Naturellenkwestie, en mijn erkentenis van de grote waarde van deze mensen, en mijn absolute overtuiging dat ze de hoedanigheden bezaten om, indien op de rechte wijze gebruikt, de beste arbeidsmaterieel ter wereld te vormen, maakten mij natuurlijk een besliste tegenstander, en een vurige partijganger. Mij scheen het een Nationale misdaad, die de oplossing van de Arbeidskwestie voor een onbepaalde tijd zou hebben verschoven. Afrika maakte destijds snel geschiedenis, en ging voort dat te doen, en zij die de gebeurtenissen van de tijd zorgvuldig nagingen, en brede Zuid Afrikaanse gevoelens koesterden, zagen dat Vereniging niet lang uitgesteld kon worden. Persoonlik gevoelde ik dit sterk, zo sterk dat ik besloot om alle mogelike praktiese stappen te doen, ten einde mijn Nationale Politiek van konstruktie tegenover de inboorlingen op de proef te stellen.

Bijna drie jaren geleden besloot ik om naar Amerika te gaan en de Zuidelike Staten te doorreizen, met het oogpunt om hun beschouwingen over zo een politiek gade te slaan, en misschien een in werking te vinden, en zijn betrekking tot onze behoefte in werking te zien.

Het zal te veel van uw ruimte innemen om de zeer interessante feiten, die daar mijn aandacht trokken, na te gaan. Ik zal dus zeggen dat, toen ik van Memphis naar Washington vertrok, ik overtuigd was dat er *geen politiek van konstruktie tegenover de Negers bestond in de Verenigde Staten.*

Het eerste lid van het Kabinet waarmee ik sprak was Mnr. Garfield, een intieme persoonlike vriend van de President. Op mijn vraag, of ze een konstruktieve politiek tegenover de negers hadden, gaf hij meteen een bevestigend antwoord, en hij schetste mij daarbij hun politiek. Als een bouwer wist ik meteen dat dit niets anders was dan een huis bouwen zonder fondament, en niet konstruktie in de ware en duurzame zin van het woord was.

De President maakte schikkingen om mij de volgende morgen te ontmoeten. Hij was helemaal vrij en rondborstig, en vertelde mij duidelik de hoogdbeginselen waardoor zijn politiek geleid werd. Ik zei aan hem dat ik een politiek van konstruktie zocht, en dat, ten spijte van hetgeen Mnr. Garfield en anderen mij gezeged hadden, ik er geen kon vinden.

Ik verstond uit zijn woorden dat er geen politiek van konstruktie tegenover de Negers van de Verenigde Staten bestond. Hij verzekerde mij verder dat President Lincoln zo een politiek had gehad, die echter met hem gestorven was, en slechts een paar zinspelingen op wat het zou geweest zijn waren heden over; deze waren in brieven aan vrienden. Zijn politiek stierf met hem, en wat zijn schielike dood aan Amerika betekende moeten alle studenten van de Amerikaanse geschiedenis gedurende het tijdvak van rekonstruktie in de Zuidelike Staten beseffen. Het scheen of de beginselen van mijn konstruktie-schema, die ik voor de President legde, op hem een gunstige indruk maakten, en hij zeide: "Een schema zoals u voorstelt is onmogelik in ons land. Het zou een verandering in onze Konstitutie teweegbrengen, en dit kan vandaag bijna onmogelik geschieden, maar er is echter niets in de Britse Konstitutie om het uitvoeren van zulk een schema binnen het Britse Rijk te verhinderen." Nadat ik met de President gesproken had was het onnodig om anderen te zien; maar ik verliet Amerika met de overtuiging, dat al wat ik gezien had de dringende behoefte van een Nationale Politiek van opbouwing voor de gekleurden in Zuid Afrika aanwees.

De punten waarop ik nadruk wens te leggen zijn deze:—

1. Het recht van de blanke om voor altijd te regeren *moet beveiligd worden.* God heeft hem de bekwaamheid gegeven om over millioenen van lager ras te regeren, en de 2,000 jaren van beschaving die achter hem liggen maken het een verplichting. De overwegende meerderheid van gekleurden en naturellen, 6,000,000 tegen 1,000,000, maken deze beveiliging nodig in de belangen van *beide* rassen.
2. Onze arbeid is onze kostbaarste bezitting, zij 't blanke of zwarte.
3. Arbeiders, beide blanken en zwarten, verkrijgen hoger waarde naardat zij karakter verkrijgen.
4. De overgrote meerderheid van onze arbeiders is gekleurd of zwart, en zal dit altijd blijven.
5. De politiek van bedwinging betekent het innemen in de Nationale Schatkist van onze voornaamste bate tegen 50% beneden pari.
6. Een hopeloze man, zoals onderdrukking noodwendig zal voortbrengen, is een gevaarlike man.
7. Het behouden van deze politiek, zelfs in een deel van Afrika, zal onvermijdelik op de blanken in die delen terugvallen, en de laagste type in het grootste getal voortbrengen. De geschiedenis bewijst dit. Als een treffend geval daarvan, zonder naar de oude

geschiedenis terug te gaan, studeer de oorsprong en geschiedenis van de inwoners van Appalacia, en hun toestand vandaag; ze zijn viermaal groter in getal dan de ganse blanke bevolking van Zuid Afrika, en zijn het indirekte voortbrengsel van de slavernij. Het portret dat hiermee gaat zal aantonen dat ze gelijk vele van onze mensen zijn.

Een Appalachen Familie van Noord-West Virginia, U.S.A.

8. Het verkrijgen van karakter, vastheid, verantwoordelikheid en hoop zal onze bezitting 100 tot 500% vermeerderen. Als een praktiese man beschouw ik het tweede cijfer niet als te groot, als men rekenschap houdt met de grote arbeidsmacht die ledig ligt en niets voortbrengt, en die onder zulk een politiek langzamerhand in gebruik zal komen.

9. Zuid Afrika is op 't ogenblik, met de mijnen uitgesloten, een arm land. Toch zijn er mogelikheden van vooruitgang in de landbouw, vooral in de Kaap Kolonie, die zijn rijkdom op 't gebied der landbouw gemakkelik gelijk zullen stellen met de andere grote naties van de wereld en grote zelfregerende kolonies van het Britse Rijk.

... beweer dat een eerlike, rechtvaardige en langzame inboorlingen politiek van konstruktie nodig is, en dat dit alleen gebaseerd kan worden op het grondbeginsel van afzondering en de rondborstige erkenning dat klaslegislatie en het trekken van een kleurlijn volstrekt noodzakelik is in het onderlinge belang. De zwarte moet zijn eigen last dragen, met de hulp van de gekleurde, onder ons beheer, en wij moeten in hem een nationale trots opbouwen. Dit kan alleen geschieden door een politiek van afzondering. De gekleurden, uit wie vele van de toekomstige leiders zich ongetwijfeld ontwikkelen zullen, moeten, als ze genoegzame bevoegdheid bezitten, aan het hoofd van hun ras geplaatst worden, niet aan de staart van het onze hangen. Hierin verschil ik grondelik van Lord Selborne, Sir Harry Johnson en andere zorgvuldige bestudeerders van dit grote vraagstuk.

Afzondering zal ook deze hoogst wenselike faktoor in zijn vooruitgang teweegbrengen, dat de zwarte naar de deugden van de besten uit zijn eigen ras zal streven, in plaats van de ondeugden van de slechtsten uit het onze, met wie hij noodwendig het meest in aanraking komt, na te bootsen. Het grondbeginsel van dit schema is *emulatie*, en elkeen die dit volk bestudeert kent zijn nabootsend karakter.

Laat ons nu een overzicht van de algemene positie nemen. Wij hebben, in ronde cijfers, 6,000,000 gekleurden en zwarten, waarvan slechts 1,000,000 boven de status van barbarisme verheven zijn. Lord Selborne verdeelt ze in vier klassen, laat ons ze in vijf verdelen.

Mijn scheme is de Kruger Politiek omgekeerd. In de Transvaal droegen de Inboorlingen destijds een kenteken ("badge"), dat een kenmerk van vernedering was. Onder deze konstruktie zullen wij, als ze 't verdienen, *een kenteken van ere* dragen, dat hun aanspraak geeft op het vermeerderde respekt van allen, naarmate zij vooruitgaan.

5de Graad. Onder mijn schema zullen kleurlingen en inboorlingen, beide mannen en vrouwen, die barbaren zijn als zodanig behandeld worden, en geen voorrechten hoegenaamd genieten, behalve de bescherming van de wet.

1. Ze zullen niet zonder pas mogen rondgaan.
2. Voor reizen per spoorweg zullen ze wagens bijna gelijk onze veewagens hebben.
3. Waar het mogelik is om 't alzo te regelen, zullen municipaliteiten zien dat ze in de straat en niet op de zijweg wandelen.
4. Drank wordt hun onder alle omstandigheden verboden.
5. Ze zullen in municipale lokaties moeten wonen en over 't algemeen behandeld worden zoals tans in vele delen van Afrika.

4de Graad. Als deze mensen tonen kunnen, zeg vijf jaren van eerlike en trouwe dienst, zonder enige opvoedingskwalifikaties, zullen ze elkeen de kans hebben om in de vierde graad over te stappen. Dit geeft hun het recht om een onderscheidend kenteken te dragen, en de verplichting om hun recht daartoe te bewijzen berust in diegenen die de aanvraag doen. Ze verkrijgen daardoor *zekere gespecificeerde voorrechten.* Zij mogen op de zijweg in plaats van op straat wandelen. Ze zullen toegelaten worden om op de spoorweg te reizen in een derde klas wagen van helemaal dezelfde soort als de derde klas voor blanken. Ze zullen naar een kantien mogen gaan, en drank bij het glas alleen ontvangen, maar niet bij de fles ; en ze zullen zulke andere voorrechten genieten als men op besluiten mag.

De vertoning van het kenteken (een kleinere in de knoopsgat gedragen, zoals men dikwels in Amerika ziet, bv. het kenteken van de Grote Leger van de Republiek) geeft *ipso facto* de drager aanspraak op al de voorrechten aan zijn of haar graad verbonden. Het kenteken en de voorrechten daaraan verbonden moeten hem geschonken worden direkt *door de Premier van Zuid Afrika,* door het speciale departement dat gevormd zal worden om deze organisatie uit te voeren ; alzo wordt hij geleid om te gevoelen dat de hand van het Hoofd van het Gouvernement op hem is, en dat hij een erkende persoon is, en meer dan een dier. Het kenteken is zijne inschrijving (om een matrozen gezegde te gebruiken) in het Gemeenebest van Zuid Afrika. Ieder die een kenteken draagt, zonder dat 't hem wettelik gegeven en geregistreerd is, bedrijft een strafbare misdaad tegen de Staat. Ieder die een misdaad begaat, of zelfs een kleiner overtreding, wordt *ipso facto* zijn of haar kenteken ontnomen, en wordt teruggeworpen onder de onbevoorrechte barbaren. Als de aanvraag om een kenteken door de ambtenaar (zeg voor deze graad een Veldkornet) geweigerd wordt, heeft de aanvrager het recht van appèl, tot bij het Hoge Gerechtshof als hij 't wenst. De drankkwestie is hier van grote belangrikheid. Ik beweer dat, om karakter op te bouwen, zij 't wit of zwart, men door de molen moet gaan, en dat het een verkeerde beginsel is om drank van een persoon te onthouden enkel om de kleur van zijn huid, of omdat hij aan een zeker tak van de Inboorlingenfamilie van Afrika behoort. Om een voorbeeld te noemen—wegens zijn kleur werd de zoon van John Dunn onlangs gerechtelik in Natal vervolgd omdat hij drank had verkregen. Is dit gezonde staatkunde ? Is dit opbouwing ? Is het niet belachelik ? Het voorgestelde schema laat hem toe om drank te verkrijgen, wanneer hij een bepaalde standaard van verantwoordelikheid heeft aangenomen, op voorwaarde hij zich goed gedraagt, en zo niet, dan wordt

het voorrecht meteen teruggetrokken, en het mag een jaar of twee zijn, zoals men besluiten mag, voor hij weer de faciliteiten verkrijgt. Op deze wijze kan, naar ik meen, de drankkwestie van Zuid Afrika eenmaal en voor altijd goed en bevredigend afgehandeld worden en het is eene kwestie vol van groote moeielikheden.

3de Graad. De toegang tot deze graad vereist een proeve van opvoeding en verhoogde beschaving, zoals men besluiten mag, en de waarde van bestendige arbeid moet goed in de voorgrond gehouden worden. Hier weer worden door de Staat addionele voorrechten aan dragers van dit kenteken geschonken. Zij hebben het recht om op de spoorweg tweede klasse te reizen in de kompartementen voor kleurlingen, ook om drank bij het glas of bij de fles te verkrijgen. Zij zullen het recht hebben om grond in pacht te nemen, en indien zij 't wensen hun eigen woonhuizen te bouwen, en buiten de municipale lokaties wonen in delen van de stad of het dorp die daarvoor bestemd worden; met andere voorrechten waarover het Parlement besluiten mag. Aanvragers om toegang tot deze graad moeten voor een Resident Magistraat of andere ambtenar van rang verschijnen.

2de Graad. De benodigdheden moeten zijn, een veel hoger opvoedingsproeve, het bezit van eigendom van een zekere waarde, en een hoge staat van beschaving en achtbaarheid. Ook hier worden additionele voorrechten gegeven. Het reizen per eerste klasse in een kompartement voor gekleurden wordt toegestaan het bezitten van grond op zekere voorwaarden; en ik meen dat het recht om op juries te zitten in zekere klassen van zaken over kleurlingen en naturellen tot deze en de eerste graad moeten beperkt worden, en dat ze recht moeten hebben op een stem in municipale verkiezingen alleen. Men moet aanvraag doen tot een hoger hof om toelating tot deze graad.

1ste Graad. De eerste graad is de veiligheidsklep. Hier wordt een kenteken geschonken, maar in plaats van gedragen te worden ter beschouwing van het publiek, wordt het in de zak bewaard, en alleen gebruikt om enige bedreigde belediging te voorkomen. Toegang wordt alleen gegeven door de Gouverneur-Generaal in Raad, en *het maximum getal van de graad wordt van tijd tot tijd door het Parlement vastgesteld.* De bezitter van dit kenteken mag in enig kompartement, wit of zwart, reizen, en volle voorrechten genieten. Persoonlik ben ik er ten gunste van, dat ze het recht op een plaats in het Unie Parlement moeten hebben. Zover ik zien kan zijn er heden niet tien mannen in Afrika die aanspraak zullen hebben op deze voorrechten zoals ik ze zie. Lezers zullen bemerken dat door het aannemen van zodanige konstruktie het niet noodig is clausule 35 in de Constitutie op te

nemen. Een gekleurde kan tot zulk een hoogen trap van verdienste klimmen en van zoodanige enorme hulp zijn voor de blanken van het land om zijn volk op te heffen, dat zij door hunne stemmen hem in het Unie Parlement zouden willen plaatsen.

Onder dit konstruktieschema neemt een vrouw de status aan van haar man, alsook al de kinderen tot op een vastgestelde ouderdom.

Gemengde huweliken zouden door de wet verboden worden.

Inboorlingen Hoofden en Hoofdmannen moeten een honoraire graad ontvangen, zoals de Premier beslissen mag, daar men hun waardigheid moet ophouden en hun nut onder de stamwet ten volle herkennen. Volgens deze politiek zou men de tegenwoordige Naturellenreserven en Protektoraten voor altijd behouden, met de macht om andere, indien nodig, te verkrijgen en zij is geheel tegen de verdeling van Swaziland zoals tans plaats vindt door het Transvaal Gouvernement. Zelfs de "Volksstem" keurt deze verdeling niet goed. Het schema zal niet werken in een Grondgebied waar men liever stamwetten heeft. Het geeft aan Inboorlingen die in de Protektoraten wonen ook de vrijheid om barbaren te blijven als zij dat willen, maar zoodra zij over de grens van zoodanig Grondgebied gaan, komt iedereen onder de werking van deze konstruktie. Om een geval te noemen—Een Basuto die om zo eens te zeggen vijf jaar in de mijnen heeft gewerkt kan naar de Rand reizen zonder een pas, hij behoeft alleen zijn 4de Graad kenteken te dragen nadat hij over de grenzen van Basutoland is gegaan. Als hij zoodanige kwalificatie niet had zou hij al de tegenwoordige passen moeten hebben, en moeielikheden zich te getroosten hebben welke Lord Selborne opnoemde.

Dit schema is op grondbeginsels gebaseerd, zoals alle konstruktief werk wezen moet om sukses te hebben.

Ik kan mij voorstellen de honderd en een punten die geredelik aangehaald kunnen worden om te bewijzen dat het onwerkbaar is, maar, zoals ik reeds gezegd heb, het is gevormd op de overdenkingen en nauwkeurige waarnemingen van vijftien jaren. Ik nodig kritiek uit, en ben helemaal voorbereid om op de rechte plaats en tijd te antwoorden. *Ik wens een erkenning van de noodzakelikheid van konstruktie te verkrijgen*, en de rechten die aan elke graad toebehoren zijn eenvoudig een zaak van opinie.

De kwestie van het Stemrecht, die eigenlik een ondergeschikte en onbelangrike is, is door politici van elke partij goed op de voorgrond gehouden, en benevelt, naar ik meen, de rechte zaak in verschil; *deze is de bescherming van elementale rechten, en het aanbieden van een kans van vooruitgang aan deze mensen.*

Als ik mij niet met sukses op het gezonde verstand van de mannen van Zuid Afrika kan beroepen, wens ik mij tot de vrouwen te wenden, en hen vooral in een paar woorden aan te spreken.

Deze kwestie is een huiselik vraagstuk dat zich dageliks indringt in het leven van elkeen van u, u aanhoudend achtervolgt, en veel van uw geluk verdelgt door uw gemak te verstoren. Gij verlaat de uitstekende kostscholen toegerust voor uw opvoeding met een tamelike mate van kultuur en veredelde smaak, velen van u met hoge intellektuele begaafdheden en een besliste aanleg voor muziek en de andere kunsten. Later komt gij tot trouwen, en gij begint uw eigen huishouding met die hoge idealen (en ze zijn van onschatbare waarde beide voor u en voor uw man) nog sterk in u. Gij hebt reeds gevonden, of zult vinden in de loop van jaren dat ze gedeeltelik verpletterd zullen worden, en gij zult niet het volle leven kunnen leiden, dat voor u uw volle maat van geluk betekent. Waarom? Het is de euwigdurende bediendekwestie, en de kleine moeielikheden die daardoor veroorzaakt worden. Nu stel ik u deze vraag, en als gij iets weet van de kleurlingen en naturellen van dit land, moet gij, denk ik, met mij overeenstemmen. Het is een zeer eenvoudige vraag. Als uw binnenmeid door de Eerste Minister van dit land toegelaten wordt om op de zijweg te lopen, om in een beter kompartement op de spoorweg te reizen, om haar glas wijn te hebben en andere voorrechten te genieten, en uw kok, wier gebrek aan karakter haar niet toegelaten heeft om deze voorrechten te verkrijgen, met de barbaren saamgerekend wordt, zal zij niet trachten zoveel in haar vermogen ligt om de voorrechten van de binnenmeid te genieten, en zal niet het streven om zulke voorrechten te verkrijgen u dageliks tot verlichting zijn? Het antwoord laat ik aan elkeen van u in het biezonder.

Aan mijn oude en, als hij mij vergunnen zal hem dus te noemen, lieve vriend de Eerste Minister wil ik ook een woordje zeggen. Mijnheer! u heeft steeds de hoogste moed bewezen; hoge idealen hebben steeds uw politiek geleid. U heeft nog nooit uw beginselen opgeofferd.

Doet u dat niet nu? Heeft de wolk van depressie die zo onheilspellend en langdurig over onze Kolonie hangt van u voor het ogenblik de ware zin van de verhouding van dingen verborgen? Onder de Unie met de uitgebreidere horizon, welke zich zekerlik aan ons allen zal vertonen, zal deze depressie langzaam maar zeker verdwijnen daar de inwendige hulpbronnen van dit land, tans sluimerend en ongebruikt liggend, en ik zal bijna zeggen onerkend, dan in een Centraal Parlement van knappe mannen vol van een wijdloopig patri-

otisme in het Huis zullen worden besproken. Is het dan misschien niet dat gij de mogelike opoffering van elementaire rechten zult betreuren? Ik ga een stap verder en zeg u dat zonder hunne erkenning het onmogelik is om uw groot land en het mijne landbouwkundig te ontwikkelen.

Ik vraag u, laat dit groote onrecht niet toe. Het is niet mijn plan om breedvoerig te spreken over feiten die duidelik zichtbaar zijn over de geheele Kaap Kolonie, welke uwe aandacht en de aandacht van iederen anderen Staatsman noodig hebben. Ik verzoek u echter met mij een ogenblikje te gaan naar een der rijkste distrikten van de Kolonie—Oudtshoorn. Wij gaan een der Tabak Fabrieken binnen en u zult daar zien blanke meisjes werkende tusschen—en te oordelen naar hun algemenen gedrag—op de meest familiare voet met de Hottentotten; dit heeft slechts een resultaat—samensmelting—en er zijn duizende andere gevallen te krijgen voor argument. Ik geloof toch dat u niet tot het besluit bent gekomen dat samensmelting wenselik is, en het is zekerlik voor mij niet nodig om er u op te wijzen dat er slechts drie mogelike politieken voor de toekomst zijn. Samensmelting, Afzondering met onderdrukking—en ook naar mijne denkbeelden—Afzondering met Konstruktie.

Denk na over al wat ik zeg. Denk zorgvuldig na. U zal met mij gevoelen dat een opbouwend politiek nodig is en u zal erkennen dat voorziening in de Konstitutie moet gemaakt worden om de aanneming daarvan te verkrijgen. Om dit te verkrijgen, kan ik alleen zeggen dat de inlating van een additionele klausule noodzakelik is. Deze klausule kan lezen meer of min als volgt: "*Niettegenstaande enige tegenstrijdige klausule in deze Konstitutie, zal de weg altijd open wezen voor het verkrijgen van een konstruktieve politiek tegenover de gekleurden en inboorlingen van het land, waardoor hun elementale rechten en een gelijke kans voor vooruitgang verzekerd worden. Een meerderheid van stemmen in de Nationale Wetgevende Vergadering en de Senaat zal genoegzaam zijn om het aannemen van zulk een Nationale Politiek te verkrijgen.*"

Als iemand die vele jaren lang hart en ziel voor Vereniging geweest is, zie ik weinig in de Konstitutie dat ik kan kritiseren, maar ik smeek u om de weg open te houden voor konstruktie op zulke brede lijnen als ik hier geschetst heb.

Tot den heer Fischer, de Premier van de Vrijstaat wens ik ook nog te spreken. Langer dan vijf jaar ben ik een uwer landgenoten boerende in het Overwonnen Grondgebied, een distrikt dat u de "graanschuur van Zuid Afrika" noemt. Laat u niet misleiden door mooie woorden, vooral wanneer zij diep zinken in de woningen van uw volk, en hunne toekomst in gevaar stellen. Laat ons een ogenblikje prakties

zijn. Wij hebben in het Veroverde Grondgebied in geen vijf jaar een graanoogst gehad. Jaar in jaar uit is er gezegd geworden dat het een slecht seizoen is, dat de regens slecht vallen, of anders zijn het de luizen. De waarheid is dat het meeste van onzen grond te uitgeput is voor graansoorten met korte wortels, en de tegenwoordigheid van luizen bewijst dit eenvoudig, en nooit zullen we weer de graanoogsten hebben die wij vroeger hadden, behalve op maagdelijken grond, tenzij wij het land voldoende mesten om de luizen te verdrijven.

Dank echter aan het ondernemings vermogen van vele uwer boeren gedurende de laatste vijftien jaar, is het bewezen dat appels van de beste soort kunnen worden geproduceerd onder gewone omstandigheden. Daar zij diepe wortels hebben trekken zij voedsel uit een uitgebreid area, en het bemesten kan voor vele jaren uitgesteld worden. Heden met al de moeielikheden waarmede wij te kampen hebben, bestaat er voor ons een mogelikheid om appels ten bedrage van £250,000 of meer, per jaar uit te voeren—en er is slechts een moeielikheid in onzen weg die ons verhindert om deze export te brengen op £1,000,000 per jaar. Dit is de bitterpit, tans slechts weinig begrepen, maar er is geen twijfel dat wij dat naderhand zullen genezen.

Ik tracht hier niet de vruchten industrie te verheerliken, maar alleen aan te duiden dat hier een mogelik middel ligt voor de boeren om hierin uit te munten. Zij zullen er *echter nooit geen succes van maken onder een politiek van arbeids onderdrukking*. Hierop wens ik te wijzen. Slechts onlangs hebben we in de couranten gelezen dat de Premier Diamant Mijn hare Arbeids Agenten heeft teruggeroepen uit Basutoland, omdat zij vinden dat deze arbeiders onvertrouwbaar, slecht en teleurstellend zijn. Als grote maatschappijen dit zo vinden, hoe kunnen dan andere mensen, vooral uwe armere mensen, hopen deze arbeidskracht te gebruiken in een tak van den landbouw welke boven allen fundamenteel verstand en verantwoordelikheid verlangt.

Voor uwe Kolonie is de arbeidskracht constructie de enige hoop buiten de diamanten, tenzij u bereid bent om vele mogelike landbouw takken op te offeren.

Aan den Premier van Natal:—Ik wil zeggen dat uw volk van alle die door de Unie betroffen zijn, het meeste ten gunste is van het Federale idee. Als iemand die uwe toestanden nauwkeurig nagaat, kan ik niet begrijpen hoe men tot dit besluit is gekomen. Waarom? Uw leven en bestaan zelfs hangt af van Unie met uw grote bevolking van barbaren; en verder nog zijn zij van een oorlogzuchtige soort. Inboorlingen konstruktie betekent alles voor u. Deze mensen zijn voor u een rijkdom welker waarde nauweliks overschat kan

worden. U zult zeggen—ze willen niet werken, en zelfs zij die werken hebben niet de capaciteit, bevoegdheid of verstand om van grote waarde voor den Staat te zijn. Als uwe mensen zo redeneren dan kunnen zij maar slechte opmerkings vermogen hebben; inderdaad hebben zij dat niet.

Als iemand die door uwe Kolonie heeft gereisd met de ogen open om te leren, laat ik er u op wijzen wat duidelik door Natal heen zichtbaar is. Langs al uwe Spoorwegen in de Ververschings Kamers werken Koelies en inboorlingen naast elkaar als "waiters." Men kan geen onderscheid tussen hen zien wat vaardigheid betreft. Bedienen aan tafel is geen gemakkelik werk. Ik heb het geprobeerd en kon het niet, en ik weet het daarom. Het vereist vele hoedanigheden die tot succes leiden in andere werkkringen, en dit eenvoudige feit overtuigt mij, dat u in uwe inboorlingen, met een Nationaal Politiek van konstruktie, een rijkdom voor uwe Kolonie heot van enorme waarde, en onder zodanige konstruktie, met de gehele Blanke Bevolking van Zuid Afrika achter u, zult gij euwigdurende vrede hebben onder deze volkeren, sparende aan de Unie de mogelike zware militaire uitgaven.

Generalen Botha en Smuts hebben sedert de opbreking van de Konventie overal in de Transvaal toespraken geleverd, die getuigden van een wijde patriotisme en hoge idealen voorstelden, waaronder de Noordelike uitbreiding in de richting van de Congo. Deze twee staatsmannen zijn beiden krijgslieden geweest, en ze moeten weten dat het een van de eerste regels van oorlog is om *de basis te beschermen.* Ik beweer dat uitbreiding naar het Noorden ongezonde staatkunde is onder de tegenstrijdige politieken die tans bestaan tegenover onze Naturellen. En dat het met groot gevaar voor vele delen van onze blanke bevolking gepaard zal gaan, totdat wij een Nationale politiek van konstruktie krijgen. Als wij zulk een politiek hadden voor deze mensen, denk tot hoeveel hulp het ons zou wezen in onze noordelike uitbreiding, daar ze ons de nodige bijstand zouden geven in ons ontwikkelingswerk, en door de macht van hun voorbeeld de beschaving direkt onder de Naturellen zal brengen zodra zij onder ons beheer komen. En zou, boven dit alles, onze uitbreiding naar het Noorden niet alsdan in het oog van de wereld gerechtvaardigd zijn? En de wereld beloert u, daar kunt u zeker van zijn. Als wij echter onze inboorlingen in de modder van repressie ten Zuiden van de Zambesi laten worstelen, zal de wereld zekerlik een vijandelik standpunt tegenover onze uitbreiding innemen. Ik beveel derhalve de wenken die in dit artikel bevat zijn aan de aandacht van deze Staatsmannen.

15 Maart 1909.